

Notitie vleermuisonderzoek Jachthaven Achter 't Veer

Projectgegevens

Opdr. gvr.: Gemeente Geldermalsen

Betreft: Vleermuisonderzoek

Opgest.: R. Harleman, natuur- en landschapsdeskundige

Contact: 06 51613592, harleman@ruimtevooradvies.nl

Datum: 14 december 2018

Project: Vernieuwen Jachthaven

Locatie: Jachthaven, Geldermalsen

Uitvoering: Ruimte voor Advies BV

1 Aanleiding en doel

Onderhavige rapportage beschrijft de resultaten van het vleermuisonderzoek uitgevoerd op de locatie Jachthaven Achter 't Veer te Geldermalsen. De gemeente Geldermalsen is voornemens het haventerrein en directe omgeving te vernieuwen. In maart 2018 heeft J. Mossink BSc, ecooloog en vleermuisdeskundige van bureau Ruimte voor Advies, een ecologische quickscan uitgevoerd om mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in kaart te brengen. Daaruit bleek dat de veldwerkzaamheden mogelijk leiden tot het verdwijnen van een vaste, jaarrond beschermde vleermuisenverblijfplaats. Om vast te stellen of vleermuisen daadwerkelijk gebruik maken van de beuk in het Lingepark is gericht onderzoek uitgevoerd conform de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2017 (opgesteld door o.a. Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging). Dat wil zeggen vier gerichte, nachtelijke veldbezoeken in geschikte periodes (15 mei -15 juli en 15 augustus- 30 september) en bij gunstige weersomstandigheden om de aanwezigheid van vaste, jaarrond beschermde zomer-, kraam- en paarverblijven van boombewonende vleermuisen te onderzoeken.

Uit de quickscan bleek dat de herinrichting ten westen van de haven en bijbehorende werkzaamheden niet tot significante aantasting van essentieel foerageergebied of vliegroutes leiden, mits extra uitstraling van tijdelijke en permanente verlichting t.o.v. de huidige situatie richting Linge en bosranden voorkomen wordt.

Hieronder volgt een beschrijving van de werkwijze, gevolgd door resultaten en advies.

Afb. 1.1: Luchtfoto van de onderzoekslocatie Jachthaven Achter 't Veer te Geldermalsen (rood kader). Bron: GoogleMaps 2018

Afb. 1.2: Globale ligging onderzoeksgebied ten opzichte van Geldermalsen (rode cirkel). Bron: GoogleMaps 2018.

2 Methode

Op de onderzoekslocatie zijn per deelgebied vier gerichte inventarisaties uitgevoerd (zie tabel 2.1 en tabel 2.2). Voor het onderzoek zijn de richtlijnen van het meest recente Vleermuisprotocol (versie 2017) gevolgd. De inventarisaties zijn uitgevoerd door L. Grote Gansey, natuur- & landschapsdeskundige en J. Mossink, ecooloog en tevens vleermuisdeskundige van bureau Ruimte voor Advies. Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een zogenaamde batdetector met opnamefunctie (Pettersson d240x & Echometer Touch 2 Pro met opname functie), verrekijker en zichtwaarnemingen.

Tabel 2.1 Overzicht inventarisatiemomenten vleermuizen Jachthaven, deelgebied Heemtuin

Datum	Periode-Temp-Weer	Doelsoort inventarisatie
14 jun 2018	22.00-00.00, 15°C, half bewolkt, ZW3	Vleermuis zomer-/kraam
14 jul 2018	21.55-00.00, 19°C, helder, NO2	Vleermuis zomer-/kraam
02 sep 2018	05.00-07.00, 7°C, helder, NO2	Vleermuis paar-/baltsverblijf
30 sep 2018	05.15-07.30, 19°C, helder, ZW1	Vleermuis paar-/baltsverblijf

Tabel 2.2 Overzicht inventarisatiemomenten vleermuizen Jachthaven, deelgebied Lingepark

Datum	Periode-Temp-Weer	Doelsoort inventarisatie
15 jun 2018	03.15-05.20, 14°C, half bewolkt, Z2	Vleermuis zomer-/kraam
15 jul 2018	03.30-05.35, 13°C, helder, -	Vleermuis zomer-/kraam
01 sep 2018	20.00-00.00, 17°C, helder, NO1	Vleermuis paar-/baltsverblijf
29 sep 2018	19.00-23.00, 13°C, helder, ZW2	Vleermuis paar-/baltsverblijf

3 Resultaten inventarisaties

3.1 Verblijfplaatsen

Tijdens de veldbezoeken zijn vijf soorten vleermuizen waargenomen in de twee deelgebieden, namelijk de Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en de Watervleermuis

Deelgebied Heemtuin - Jachthaven

Tijdens de eerste twee veldbezoeken op 14 juni en 14 juli zijn geen in- en/of uitvliegende vleermuizen aangetroffen. Tijdens het veldbezoek op 2 september zijn op een tweetal plaatsen baltsgeluiden waargenomen van de Ruige dwergvleermuis. De mannelijke Ruige dwergvleermuis slaan vanuit hun paarverblijfplaats baltsgeluiden uit. Tijdens het veldbezoek op 30 september is een baltsende Gewone dwergvleermuis gehoord nabij de plaatselijke Albert Heijn. De mannelijke Gewone dwergvleermuis slaan al vliegend rond de paarverblijfplaats baltsgeluiden uit. In het plangebied zijn geen paarverblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis aanwezig, daarentegen van de Ruige dwergvleermuis wel.

Conclusie

Er zijn een tweetal paarverblijven vastgesteld. De Ruige dwergvleermuis gebruikt de te behouden bomen als paarverblijfplaats. De paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis is gelokaliseerd in het pand van de plaatselijke Albert Heijn. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen invloed op de aangetroffen paarverblijven.

Deelgebied Lingepark - Jachthaven

Tijdens de eerste twee veldbezoeken op 15 juni en 15 juli zijn geen in- en/of uitvliegende vleermuizen aangetroffen. Tijdens de laatste twee veldbezoeken in het najaar zijn geen baltsgeluiden waargenomen.

Conclusie

De vleermuizen gebruiken het Lingepark en de jachthaven niet als zomer- en paarverblijfplaats. De ruimtelijke ontwikkeling heeft geen invloed op de duurzame instandhouding van de vleermuizen.

3.2 Foerageergebied en vliegroutes

Deelgebied Heemtuin - Jachthaven

In het voorjaar is de Rosse vleermuis eenmalig, ten noorden van het plangebied op grote afstand overvliegend waargenomen. Een echt overduidelijke vliegroute van deze soort is niet aangetroffen. Tijdens alle veldbezoeken zijn waarnemingen van foeragerende Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis gedaan, zoals te zien op afbeelding 2.1. Waarnemingen van foeragerende Ruige dwergvleermuizen waren met name in het oostelijk deel van de Heemtuin. Daarentegen gebruikt de Gewone dwergvleermuis de Heemtuin in zijn totaliteit als foerageergebied. De waarnemingen waren op alle avonden nagenoeg identiek. Tijdens alle veldbezoeken zijn vijf Gewone dwergvleermuizen en twee Ruige dwergvleermuizen gedurende een groot deel van de veldbezoeken aanwezig of zelfs tot eind veldbezoek. In het gebied zijn een aantal soorten aanwezig en ze gebruiken het gebied als foerageergebied. Echter, de ingrepen zullen niet leiden tot aantasting van de functie foerageergebied. Mogelijke negatieve effecten zijn beperkt en hebben slecht betrekking op kleine onderdelen van het plangebied. Geschikte alternatieven zijn volop aanwezig in de directe omgeving.

Conclusie

Zoals reeds in de quickscan benoemd is er sprake van een essentieel foerageergebied. De ingrepen leiden niet tot aantasting van essentieel foerageergebied. Mogelijke negatieve effecten zijn beperkt en hebben slechts betrekking op kleine onderdelen van het plangebied. Wel dient rekening te worden gehouden met lichtverstoring. Tevens dient er gewerkt te worden in de juiste periode op het juiste tijdstip.

Deelgebied Lingepark - Jachthaven

In het najaar is de Watervleermuis eenmalig, ten noorden van het plangebied foeragerend aangetroffen. In het voorjaar is de Laatvlieger eenmalig en kortstondig foeragerend waargenomen aan de zuidrand van het park, tussen park en parkeerplaats. Met name boven de jachthaven, langs kademuren en boten, maar ook langs de omringende houtopstanden wordt intensief door de Gewone dwergvleermuis gefoerageerd. In het Lingepark zijn enkele foeragerende exemplaren waargenomen, tot maximaal 3 locaties gelijktijdig. Er was geen duidelijk patroon herkenbaar. In het voorjaar is de Rosse vleermuis eenmalig, ten noorden van het plangebied op grote afstand overvliegend waargenomen. Een overduidelijke vliegroute van deze soort is niet aangetroffen. Voor het deelgebied Lingepark geldt eveneens dat het gebied wordt gebruikt als foerageergebied, maar dat voorgenomen activiteiten niet zal leiden tot

negatieve effecten. Mogelijke negatieve effecten zijn beperkt en hebben slecht betrekking op kleine onderdelen van het plangebied. Geschikte alternatieven zijn volop aanwezig in de directe omgeving.

Conclusie

Er sprake van een essentieel foerageergebied. De ingrepen leiden niet tot aantasting van essentieel foerageergebied. Mogelijke negatieve effecten zijn beperkt en hebben slechts betrekking op kleine onderdelen van het plangebied. Wel dient rekening te worden gehouden met lichtverstoring. Tevens dient er gewerkt te worden in de juiste periode op het juiste tijdstip.

4 Conclusie en advies

Verblijfplaatsen

- Indien de bomen met verblijfplaatsen in de Heemtuin van de Ruige dwergvleermuis tijdens de ontwikkeling ongemoeid blijven, leidt de ruimtelijke ontwikkeling niet tot negatieve effecten op beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen.
- Wanneer het wel gewenst is deze bomen te verwijderen, dient een ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de Provincie Gelderland.
- In de Heemtuin dient zoveel mogelijk gewerkt te worden buiten de kwetsbare periode van de Ruige dwergvleermuis. Voor de activiteiten is de meest gunstige periode tijdens de winterslaap, dus tussen november-maart

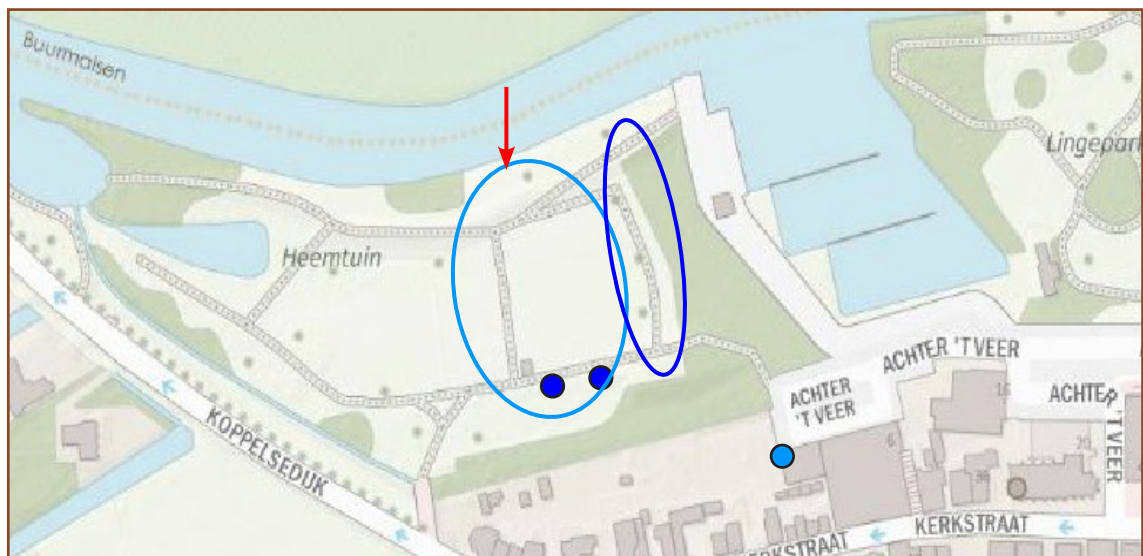
Foerageergebieden en vliegroutes

- De voorgenomen activiteiten leiden niet tot het verstoren van een essentieel foerageergebied en belangrijke vliegroute van voornamelijk de Gewone dwergvleermuis.
- Er sprake van essentieel foerageergebied, zowel in de Heemtuin, jachthaven en Lingepark. De ingrepen leiden niet tot aantasting van essentieel foerageergebied. Mogelijke negatieve effecten zijn beperkt en hebben slechts betrekking op kleine onderdelen van het plangebied. Geschikte alternatieven zijn volop aanwezig in de directe omgeving.
- Er moet zoveel mogelijk gewerkt worden buiten de kwetsbare periode van de vleermuizen. Voor de activiteiten is de meest gunstige periode tijdens de winterslaap, dus tussen november-maart
- Tijdens de werkzaamheden kan echter wel verstoring met mate voorkomen door het gebruik van verlichting. De kans op verstoring van de vliegroutes en foerageergebied treedt alleen op in de schemering en nachtelijke uren. Is het werken in de avonduren onvermijdelijk, dan zijn maatregelen met betrekking tot verlichting vereist. Dit kan bijvoorbeeld door het gebruik van amberkleurige verlichting, afschermende armaturen en beperken van de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter. In de periode december-maart zijn vleermuizen niet actief en zijn deze maatregelen niet nodig.
- Geslotenheid en donkerte mag niet te veel worden aangetast om negatieve effecten op de functionele leefomgeving te voorkomen. Bij de herinrichting dient hier rekening mee te

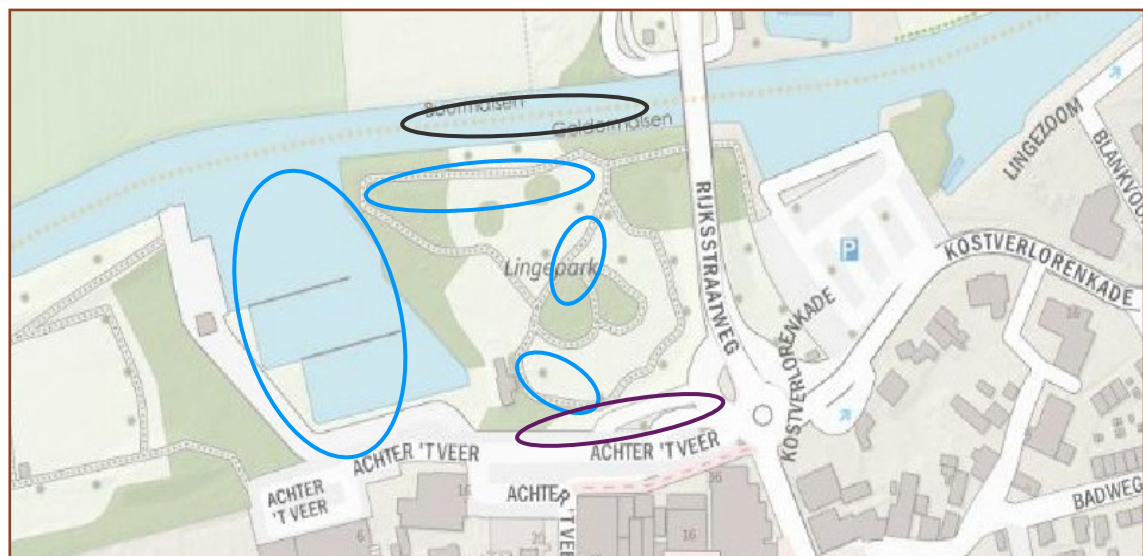
worden houden. Zo dient er spaarzaam te worden omgegaan met straatverlichting of moet er gebruik gemaakt worden van aangepaste straatverlichting (amberkleurige verlichting). Ook dienen de opstanden naast of in de nabijheid van de populierenrij gehandhaafd te worden.

Algemeen

- Uiteraard geldt bij de uitvoering wel de algemene zorgplicht en overige aanbevelingen die volgen uit de quickscan. Dit laatste betreft voornamelijk de aanwezigheid van broedvogels tijdens het broedseizoen.
- Het treffen van mitigerende maatregelen en/of het aanvragen van een ontheffing is voor de ruimtelijke ontwikkeling, zoals reeds bekend en beschreven in de quickscan, niet aan de orde.

Afb. 2.1: Aanwezigheid van beschermde soorten in 2018 in deelgebied Heemtuin. Bron ondergrond: PDOK-opentopo

Afb. 2.2: Aanwezigheid van beschermde soorten in 2018 in deelgebied Lingepark. Bron ondergrond: PDOK-opentopo

Legenda

Verblijf-, foerageer- en vlieglocatie

	Gewone dwergvleermuis	
	Ruige dwergvleermuis	
	Laatvlieger	
	Watervleermuis	
	Rosse vleermuis	
	Anders...	
	Spreeuw, Kauw...	

lettercodering
 w = winter-; k = kraam-;
 z = zomer-; p = paarverblijf

waarneming buiten plangebied